

Sufinansiranje medija koji krše etičke standarde

Autori: Nevena Krivokapić Martinović, Anka Kovačević i Bojan Perkov

Beograd, jun 2020

Ovaj izveštaj objavljen je uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za sadržinu izveštaja odgovoran je isključivo Savet za štampu i izveštaj ne odražava nužno zvanične stavove Evropske unije

1. Uvod	4
2. Prezentacija analiza drugih aktera koji su se bavili istim ili sličnim problemom	5
3. Opis pravila za sufinansiranje	8
4. Identifikovani problem	10
5. Opis stanja: Konkursi	11
6. Opis stanja: Savet za štampu	13
7. Komparativna analiza	13
Osnovni nalazi	13
Pojedinačni primeri	18
Loše prakse	18
Dobre prakse	19
Zbunjujuće prakse	20
Slučaj Ministarstva kulture i informisanja i AP Vojvodine	21
8. Preporuke	23
DODATAK	25

1. Uvod

Medijsko tržište u Srbiji je veoma raznovrsno i moglo bi se reći prezasićeno velikim brojem medija u odnosu na veličinu države i medijske potrebe građana. Prema podacima Agencije za privredne registre, koja vodi Registar medija, do 1.marta 2020.registrovano je oko 2500 medija, od toga više od 900 dnevnih i periodičnih novina, skoro 800 internet portala i uređivački oblikovanih internet stranica, približno 330 radio programa i 240 TV programa, kao i nešto manje od 30 servisa novinskih agencija. Finansiranje ovih medija, u ekonomiji kao što je Srbija, u značajnoj meri oslanja se na javni novac, odnosno sredstva koja izdvajaju organi vlasti na republičkom, pokrajinskom i lokalnom nivou. Tokom 2019.godine ukupan iznos sredstava predviđen za medijske konkurse iznosio je više od 2.1 milijarde dinara, što je skoro 18 miliona evra.

Reformski paket medijskih zakona, koji su činili Zakon o javnom informisanju i medijima (ZJIM), Zakon o elektronskim medijima (ZEM) i Zakon o javnim medijskim servisima (ZJMS), usvojen je 2014.godine sa ciljem da na medijsku scenu Srbije unese novine koje bi modernizovale informisanje i bliže ga uskladile sa standardima Evropske unije i savremenim okolnostima uopšte. Tako je jedna od glavnih novina bilo uvođenje takozvanog projektnog sufinansiranja medija od strane državnih organa, radi ostvarivanja javnog interesa. Iako je članom 15 ZJIM jasno utvrđeno šta je to “javni interes u oblasti informisanja”, imajući u vidu istorijat uticaja državnih struktura i drugih moćnih aktera na medije u Srbiji, javno sufinansiranje medija se, nažalost, pretvorilo u suštu suprotnost zakonskim načelima.

Lokalni mediji, osim retkih izuzetaka koji profesionalno i odgovorno izveštavaju građane i zbog toga su na udaru, (p)ostali su “megafoni” funkcionera i vladajućih partija. U kombinaciji sa privatizacijom medija u javnom vlasništvu, od kojih su mnoge kupili ljudi bliski vladajućim političkim strukturama, novac namenjen nepristrasnom i istinitom informisanju građana postaje nagrada za poslušnost i hvaljenje vlasti.

Tokom pet godina konkursnog sufinansiranja medija javnim novcem bilo je pregršt problema, od toga da ogromne iznose dobijaju mediji koji afirmativno izveštavaju o postupcima vlasti i višestruko krše sve standardne profesionalne etike, da se novac

daje neafirmisanim firmama osnovanim odmah po raspisivanju konkursa, pa do vrlo sumnjivih sastava konkursnih komisija, koje bi trebalo da čine stručnjaci za oblast medija i informisanja. Kao "kontrolni mehanizam" uveden je princip da prednost pri dodeljivanju konkursnih sredstava imaju mediji koji pred Savetom za štampu nemaju odluke da su kršili Kodeks novinara Srbije, niti javne opomene za nepoštovanje novinarske etike. Međutim, mogu se postaviti pitanja koliko se taj princip poštuje, kao i da li organi vlasti koji raspisuju konkurse uopšte konsultuju Savet za štampu.

U medijskoj strategiji Vlade Srbije za period od 2020. do 2025. godine, koja je usvojena početkom godine nakon niza turbulentnih okolnosti, u kontekstu prethodne strategije ističe se da sveobuhvatna analiza efekata projektnog sufinansiranja sadržaja za ostvarenje javnog interesa nije urađena. Takođe se navodi da izveštaji o različitim aspektima projektnog sufinansiranja medija ukazuju na probleme u vezi sa načinom raspisivanja konkursa i odbijanjem lokalnih samouprava da raspišu konkurse, načinom izbora i sastavu komisija, netransparentnošću konkursa, propisivanjem diskriminatornih uslova, neadekvatnim sistemom nadzora i nedostatkom evaluacije kvaliteta sufinansiranih sadržaja.

Predmet ovog istraživanja usmeren je na to koliko se prilikom donošenja odluka o sufinansiranju medijskih projekata iz budžeta lokalnih samouprava u Srbiji, tj. novca svih građana, vodi računa o profilima medija koji konkurišu, a naročito o njihovom poštovanju profesionalnih i etičkih standarda. Cilj istraživanja jeste da pokaže da li donosioci odluka, pre svega članovi komisija i nadležni organi lokalnih samouprava, dovoljno uzimaju u obzir kapacitete medija i njihova ranija postignuća, a pre svega da li su poštovali etičke i profesionalne standarde. Na osnovu toga, zaključićemo u kojoj meri odlukama o sufinansiranju medijskih projekata lokalne samouprave u Srbiji štite javni interes u informisanju, ali i sredstva građana.

Analizirani su podaci o konkursima održanim tokom 2019. godine, a kao izvori korišćeni su Baza podataka i dokumenata o budžetskom sufinansiranju medijskih sadržaja u Srbiji Udruženja novinara Srbije (UNS), upiti jedinica lokalne samouprave poslani Savetu za štampu, kao i drugi izvori podataka koji su od značaja za istraživanje (Baza onlajn medija SHARE Fondacije, baza "Kešformisanje" istraživačkog portala KRIK, itd).

2. Prezentacija analiza drugih aktera koji su se bavili istim ili sličnim problemom

U nastavku ćemo predstaviti neke od prethodnih izvora i analiza koji su se bavili projektnim sufinansiranjem medija, konkursima ili drugim aspektima finansiranja medija u Srbiji. Može se reći da su navedene teme izazvale veliko interesovanje stručne

javnosti, imajući u vidu koliko se novinarska udruženja i civilno društvo bave ovom temom. Međutim, pojedini resursi nisu više ažurni, što može značiti da su proizvedeni u okviru projekata čije finansiranje nije nastavljeno.

NUNS (Aktivno praćenje konkursa)

Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) od 2014. godine na svom sajtu, u odeljku [Projektno finansiranje](#) objavljuje informacije o raspisanim konkursima za projektno sufinansiranje medija.

UNS: Pretraži me - javna baza projektnog sufinansiranja medijskih projekata od javnog značaja (Aktivna baza)

[Finansiranje medija](#) predstavlja bazu podataka i dokumenata o budžetskom sufinansiranju medijskih sadržaja u Srbiji na republičkom, pokrajinskom i lokalnom nivou. Ova baza kreirana je u okviru projekta „Biti ili ne biti za medijsku reformu u Srbiji”, koji je trajao od 1. aprila 2015. do 31. marta 2016. godine. Po okončanju ovog projekta, UNS je nastavio da razvija i ažurira bazu. Podaci su pretraživi od 2015. godine. U bazi se može pretražiti da li su gradovi/opštine raspisali konkurs za sufinansiranje medijskih sadržaja, koliko je novca za tu svrhu izdvojeno, kome je dodeljen novac, sastav komisije koja je odlučivala o novcu, te da li je u procesu bilo neregularnosti. Ovo je jedinstvena baza u kojoj se mogu pronaći sve informacije na jednom mestu.

Raskrikavanje: Kešformisanje (podaci od januara 2017. do marta 2019. godine)

[Kešformisanje](#) predstavlja bazu podataka o opštinskom finansiranju medija kroz projekte. Ovu bazu kreirali su novinari portala Raskrikavanje (koji se bavi, između ostalog, otkrivanjem lažnih vesti u Srbiji). Baza predstavlja prikaz medija koji su dobijali najviše novca iz budžeta za određene vremenske i konkursne periode. [Kešformisanje baza](#) sadrži podatke o sufinansiranju medijskih projekata, odnosno koliko je svaka opština dodelila novca medijima za 2017, 2018. i u prva tri meseca 2019.godine. Poslednji ažurirani podaci su iz marta 2019. godine. U ovoj bazi može se pretraživati prema nazivu projekta, opštini, podnosiocu projekta (fime i vlasnici) i mediju. Kada se odabere određeni medij u bazi, prikazuje se i broj lažnih vesti i drugih medijskih manipulacija koje je portal Raskrikavanje otkrio. Početna strana baze prikazuje slučajeve preklapanja velikih novčanih iznosa koje su određeni mediji dobili i velikog broja lažnih vesti otkrivenih u tim medijima.

BIRN, NUNS, Fondacija „Slavko Ćuruvija“: Medijski eksperti u Srbiji (podaci od 2015. do prve polovine 2018. godine)

[Baza „Medijski eksperti u Srbiji“](#) nastala je u okviru projekta „Kaži-traži, šta te zanima“, Javni novac za javni interes, koji sprovode BIRN Srbija, Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) i fondacija „Slavko Ćuruvija“. U ovoj bazi nalaze se profesionalne biografije medijskih stručnjaka, kao i informacije koja medijska udruženja su imala najviše članova u komisijama, koje su dodeljivale novac medijima i koliko puta su određeni pojedinci bili članovi komisija. Podaci u bazi odnose se na medijske konkurse sprovedene u toku tri i po godine, od 2015. do 2017. godine, kao i u prvoj polovini 2018. godine, zaključno sa konkursima koji su raspisani do 30. juna u 170 lokalnih samouprava na teritoriji Srbije (bez Kosova).

BIRN: Javno - Budžetsko finansiranje privatizovanih medija (podaci od 2011. do 2016. godine)

["Privatizacija medija"](#) jeste baza koja objedinjuje sve podatke o prodaji, investicijama i državnim davanjima za 50 medija koji su ušli u proces privatizacije 2015. godine. Uz to, objavljeni su i podaci o visini sredstava kojima su lokalne, pokrajinske i republičke vlasti finansirale rad tih medija od 2011. do 2014. godine, što omogućava praćenje trendova finansiranja pre i posle privatizacije.

BIRN, Reporteri bez granica: Monitoring medijskog vlasništva Srbija (podaci od 2007. do 2019. godine)

[Monitor medijskog vlasništva](#) razvijen je kao jedan od alata za kreiranje javno dostupne baze podataka koja se konstantno dopunjava i koja navodi ko su vlasnici svih relevantnih masovnih medija u oblasti televizije, radija, Interneta i štampe. Monitor medijskog vlasništva ima za cilj da pojasni kako koncentracija medijskog vlasništva na tržištu predstavlja rizik po medijski pluralizam.

SHARE Fondacija: Baza onlajn medija (Aktivna baza)

[Baza onlajn medija \(onlajnmediji.rs\)](#) je otvorena i slobodna platforma SHARE Fondacije koja sadrži informacije o internet stranicama čija je prevashodna svrha informisanje građana, a koje su kao takve registrovane kao internet mediji. Pored najvažnijih informacija, poput osnivača medija, novca dobijenog iz javnih izvora ili glavnog i odgovornog urednika, baza sadrži i druge korisne podatke o portalima: sedište, lokaciju servera gde je sam sajt hostovan i sl. Svi podaci su preuzeti iz javno dostupnih i pretraživih izvora, pre svega Registra medija pri Agenciji za privredne registre (APR)

Republike Srbije, čiji se podaci ažuriraju na svaka tri meseca. Ostali podaci preuzeti su sa sajta kompanije Gemius, iz Whois baza podataka o domenima, baze Saveta za štampu, kao i sa samih sajtova medija, s tim da se nakon prvog unosa medija u bazu ovi podaci ne proveravaju naknadno. Podaci u ovoj bazi odnose se isključivo na onlajn medije koji su registrovani.

3. Opis pravila za sufinansiranje

[Zakon o javnom informisanju i medijima](#) (ZJIM), donet 2014.godine, uveo je novi model sufinansiranja projekata u oblasti javnog informisanja radi ostvarivanja javnog interesa (glava III ZJIM-a). ZJIM je krovni zakon koji reguliše ovu oblast. Pored ZJIM-a, donet je i [Pravilnik o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja](#) (Pravilnik), koji detaljnije reguliše sve prethodno navedeno u ZJIM-u. Potrebno je i napomenuti, kako se navodi u [Pravnoj analizi projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji](#), koju je izdao NUNS, a napisao Miloš Stojković: “Imajući u vidu da se sredstva projektnog sufinansiranja dodeljuju po osnovu opštih pravila vezanih za državnu pomoć, neophodno je napomenuti i Zakon o kontroli državne pomoći, kao i Uredbu o pravilima za dodelu državne pomoći, te Uredbu o načinu i postupku prijavljivanja državne pomoći.”

ZJIM je jasno propisao da Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave, obezbeđuje iz budžeta deo sredstava i raspoređuje ih na osnovu sprovedenih javnih konkursa i pojedinačnim davanjima (čl.17). Konkurs se može raspisati za projekte koji se tiču proizvodnje medijskih sadržaja i organizovanja i učešća na stručnim, naučnim i prigodnim skupovima, kao i unapređivanja profesionalnih i etičkih standarda u oblasti javnog informisanja, s tim što se za projekte proizvodnje medijskih sadržaja mora obezbediti minimum 90% iznosa sredstava opredeljenih za konkurs (čl. 18), čime se jasno akcentat stavlja na projekte vezane za proizvodnju medijskih sadržaja.

Odluku o raspisivanju konkursa donosi nadležni organ za poslove javnog informisanja u toku kalendarske godine. Konkurs se raspisuje kao javni poziv i objavljuje na internet stranici nadležnog organa kao i u jednim novinama (čl. 19). **Pravo učešća na konkursu imaju izdavači medija koju su upisani u Registar medija kao i pravna lica koja se bave proizvodnjim medijskih sadržaja i koja dokažu da će sadržaj biti realizovan putem medija.** Pravo učešća nemaju izdavači koji se finansiraju iz javnih prihoda (čl. 21). Bitno je napomenuti da se može konkurisati samo sa jednim projektom na konkursu, kao i da izdavač više medija može da konkuriše sa jednim projektom za svaki medij koji izdaje.

Učesnik na konkursu može da predloži sufinansiranje u iznosu koji ne prelazi 80% vrednosti projekta i naravno najviše do iznosa koji je utvrđen konkursom (čl. 22). Prijave za konkurs se ocenjuju u skladu sa predloženim aktivnostima i da li su one podobne da ostvare opšti interes u oblasti javnog informisanja, a bliži kriterijumi su posebno određeni u raspisanim konkursima (čl. 23). Konkursna komisija sastavljena od tri ili pet članova ocenjuje projekte. Članove komisije imenuje rukovodilac organa koji je raspisao konkurs i, što je važno, oni moraju biti izabrani iz reda nezavisnih stručnjaka za medije i medijskih radnika koji nisu u sukobu interesa i ne obavljaju javnu funkciju. Po zakonu, većinu članova komisija predlažu novinarska i medijska udruženja, ukoliko takav predlog postoji i ukoliko predložena lica ispunjavaju zakonom predviđene uslove, i to za svaki konkurs posebno. Nakon toga, odluka o izboru članova komisije objavljuje se na veb-sajtu organa (čl. 24).

Komisija nakon analize projekata podnosi obrazloženi predlog o raspodeli sredstva, a odluku donosi rukovodilac organa koji je raspisao konkurs. Odluka u formi rešenja se objavljuje na veb-stranici i dostavlja se svim učesnicima konkurs. Rešenje je konačno i ne postoji pravo žalbe, već se može pokrenuti upravni spor (čl. 25). Izdavači čiji su projekti odobreni na konkursu dužni su

da dostave narativni i finansijski izveštaj o sprovedenim aktivnostima organu koji je doneo odluku o raspodeli sredstava, a sve u skladu sa Ugovorom koji su potpisali sa tim organom. Pored izveštaja izdavač je dužan i da dostavi dokaz o realizaciji projekta (čl. 26). Što se tiče svih ostalih pravila za obezbeđivanje i raspodelu sredstava, njih bliže uređuje Ministarstvo nadležno za poslove javnog informisanja (čl. 28).

Ono što mnogo detaljnije uređuje prethodno navedena pravila o dodeli ovih projekata je upravo [Pravilnik o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja](#) (Pravilnik). Neohodno je napomenuti da se, pored već pomenutih opštih pravila, u samom Pravilniku detaljno govori i o kriterijumima za ocenu projekata. U okviru našeg istraživanja upravo su kriterijumu ti koji nas najviše zanimaju.

Članom 18 Pravilnika taksativno su pobrojani kriterijumi na osnovu kojih će se ocenjivati svaki pojedinačni projekat koji je podnet. Oni se odnose na mere u kojoj je predložena projektna aktivnost podobna da ostvari javni interes u oblasti javnog informisanja, kao i na mere pružanja veće garancije privrženosti profesionalnim i etičkim medijskim standardima. Ukoliko se posebno osvrnemo na mere vezane za profesionalne i etičke medijske standarde, možemo videti da je neophodno oceniti sledeće:

1) da li su učesniku konkursa izrečene mere od strane državnih organa, regulatornih tela ili tela samoregulacije u poslednjih godinu dana, zbog kršenja profesionalnih i

etičkih standarda (podatke pribavlja stručna služba od Regulatornog tela za elektronske medije za elektronske medije, a od Saveta za štampu za štampane i onlajn medije);

2) dokaz o tome da su nakon izricanja kazni ili mera preduzete aktivnosti koje garantuju da se sličan slučaj neće ponoviti.

Suštinski, kriterijumi iz člana 18 odnose se upravno na to da se prilikom ocene projekta proveriti podobnost istog da ostvari javni interes, kapacitet podnosioca da izvrši sve predložene aktivnosti iz projekta i da istom nisu izricine mere zbog nepoštovanja profesionalnih i etičkih standarda, što se u ovom slučaju odnosi na kodeks profesionalne etike. Pored ovih kriterijuma, organ koji je raspisao konkurs slobodan je da odredi i još dodatnih kriterijuma, ukoliko su potrebni za specifični konkurs.

Ovo istraživanje treba da nam da odgovor na pitanje da li su se ovi kriterijumi u vezi sa profesionalnim i etičkim standardima primenjivali prilikom dodele novčanih sredstava tokom 2019. godine.

4. Identifikovani problem:

Problem koji je identifikovan nakon donošenja ZJIM-a, kao i Pravilnika u kojem se navode kriterijumi za ocenu projekata, jeste da kriterijumi jesu jasno propisani, ali da se oni ne primenjuju dosledno. Bitan zaključak koji se takođe izvesti je i da za neprimenjivanje tih kriterijuma ne postoji sankcija. Stoga, ukoliko se ovi kriterijumi ne uzmu u obzir od strane konkursnih komisija koje ocenjuju projekte i na osnovu kojih se donosi odluku o raspodeli sredstava, sredstva mogu otići u ruke učesnicima konkursa koji imaju izrečene mere od strane državnih organa, regulatornih tela ili samoregulatornog tela, Saveta za štampu, zbog kršenja profesionalnih i etičkih standarda, tj. zbog kršenja Kodeksa novinara Srbije.

U ovom istraživanju dosta poteškoća je zadala činjenica da prema Zakonu o javnom informisanju **pravo učešća na konkursu imaju izdavači medija koju su upisani u registar medija kao i pravna lica koja se bave proizvodnjim medijskih sadržaja i dokažu da će sadržaj biti realizovan putem medija**. Upravo ova druga kategorija, pravna lica koja se bave proizvodnjom medijskih sadržaja, odnose prevagu na konkursima, tj oni najviše apliciraju za konkurse, a ne sami izdavači. U skladu sa Pravilnikom, propisan je i sadržaj obrasca prijave za projektno sufinansiranje, gde se jasno može videti da je neophodno navesti naziv medija preko kojeg će se realizovati projekti, bez obzira na to da li je podnosilac izdavač ili drugo pravno lice, tj. "produkcija".

ПРИЈАВА ЗА ПРОЈЕКТНО СУФИНАНСИРАЊЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА		
ПРИЈАВА НА КОНКУРС:		ПРИЈАВА ЗА ПОЈЕДИНАЧНО ДАВАЊЕ:
<i>I. Основни подаци</i>		
1.1 НАЗИВ ОРГАНА КОМЕ СЕ ПОДНОСИ ПРИЈАВА:		1.2 НАЗИВ КОНКУРСА (уписати назив конкурса за који се пријављује):
1.3 ПОДНОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА (уписати пуни назив правног лица или предузетника из решења Агенције за привредне регистре):		1.4 НАЗИВ ПРОЈЕКТА:
1.5 УКУПНА ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА (У РСД):		1.6 СРЕДСТВА ЗА КОЈА АПЛИЦИРАТЕ (У РСД):
1.7 ОЗНАЧИТИ ДА ЛИ СТЕ ИЗДАВАЧ МЕДИЈА (уписати издавач медија):	1.8 ОЗНАЧИТИ ДА ЛИ СТЕ ПРОДУКЦИЈА (уписати - продукција):	1.9 ОСТАЛО (уписати):
1.10 НАЗИВ МЕДИЈА ПРЕКО КОЈЕГ ЋЕ СЕ РЕАЛИЗОВАТИ ПРОЈЕКАТ (уписати пуни назив из Регистра медија):		1.11 РЕГИСТАРСКИ БРОЈ МЕДИЈА ПРЕКО КОЈЕГ ЋЕ СЕ РЕАЛИЗОВАТИ ПРОЈЕКАТ (уписати број из Регистра медија):

[Izgled obrasca za prijavu za projektno sufinansiranje](#)

Upravo tada dolazimo do glavnog problema, jer pravo da konkurišu imaju i izdavači određenog medija i druga pravna lica koja dokažu da će sadržaj biti realizovan putem medija, dok Savet za štampu odlučuje o medijima i izriče mere medijima. Stoga lokalna samouprava šalje upite sa listom medija, ali ono što smo mogli da primetimo, jeste da često izdavači nisu ti koji podnose projekte, već druga pravna lica koja realizuju projekte preko određenih medija.

Međutim, u javno dostupnim bazama i dokumentima nisu dostupne ove prijave, stoga je prilikom istraživanja mnogo teže naći vezu između ovih pravnih lica i medija, posebno što se u određenim konkursima i informacijama koje su nama dostupne ne vidi dokaz o tome da će sadržaj biti realizovan putem medija i kog tačno. U većini rešenja o dodeli sredstava se ne navodi preko kojeg medija će biti realizovan projekat. Međutim, analogijom se može zaključiti kada se pojavljuju ista pravna lica, ali se to ne može i formalno dokazati.

5. Opis stanja: Konkursi

Kao što je napomenuto na samom početku, u okviru ovog istraživanja oslanjali smo se isključivo na podatke iz Baze ["Finansiranje medija"](#), koju vodi UNS. Kao što se navodi na njihovom sajtu, baza je unapređivana više godina i prošla je put od pomoćnog alata do javne baze koja korisnicima besplatno omogućava uvid u podatke i dokumenta i njihovo ukrštanje.

[Broj raspisanih medijskih konkursa za 2019. godinu](#) iznosio je 186, što je nešto više u odnosu na 2018, kada su bila raspisana 162 medijska konkursa. Godinu ranije, 2017, ovaj broj je bio 155. Od 186 prijavljenih, ispravnih konkursa u 2019. godinu bilo je 183. [Jedanaest jedinica vlasti nisu raspisale medijske konkurse u 2019. godini](#) (Batočina, Bosilegrad, Gadžin Han, Golubovac, Kragujevac, Lapovo, Ljig, Merošina, Mionica, Rača, Sjenica), dok u 2018. samo dve opštine nisu raspisale konkurs (Gradska opština Vračar i Kosjerić). Godine 2017. znatno više opština nije raspisalo konkurs - čak 29. Prijavljenih projekata u 2019. godini bilo je 4.783, od čega je odobreno nešto više od pola, odnosno 2.395 projekta.

Ukupan iznos sredstava predviđen za medijske konkurse u 2019. godini iznosio je više od 2.1 milijarde dinara. U odnosu na 2018. godinu, kada su raspodeljena sredstva iznosila nešto više od 1.5 milijardi dinara, vidi se porast novčanih sredstava izdvojenih u 2019. godini za medijske konkurse za oko 565 miliona dinara. Ipak, nisu sva predviđena sredstva za 2019. godinu raspodeljena - ukupno je raspodeljeno nešto više od 1.6 milijardi dinara. Najviši dodeljeni iznos po projektu za 2019. Iznosio je 45 miliona dinara i dodelila ga je [opština Novi Pazar](#). Ova sredstva dodeljena su Radio televiziji Novi Pazar za projekat pod nazivom "Građani i javni interes na prvom mestu". Konkurs je raspisan 26.12.2019, a rešenje o raspodeli sredstava doneto je sledeće godine, 30. januara. Ako se u razmatranje uzme isključivo 2019. godina, najviši iznos dodelila je [opština Kikinda](#), i to 14 miliona 700 hiljada dinara, podnosiocu RTV "Rubin" d.o.o. - Ogranak TV "Rubin", Kikinda, za projekat pod nazivom "Grad kroz TV izlog". Ovaj konkurs raspisan je 20. marta, a rešenje o raspodeli sredstava doneto je 30. aprila 2019. godine. Zanimljivo je da je i 2018. godine najviši dodeljeni iznos po projektu, od 45 miliona i 600 hiljada dinara, dodelila [ista opština](#), takođe Radio televiziji Novi Pazar, za projekat "Javni interes - naš prioritet". Godine 2017. najviši dodeljeni iznos po projektu znatno bio je znatno manji u odnosu na sledeće dve godine i iznosio je nešto manje od 10 miliona dinara, a dodelila ga je [jedinica vlasti Šabac](#), Radio Televiziji Šabac. Najniži dodeljeni iznos novčanih sredstava po projektu u 2019. godini iznosio je 10 hiljada dinara. Ovaj iznos dodelila je [opština Paraćin](#), mediju TV Pomoravlje, podnosioca Pomoravski glasnik, d.o.o, Niš. Poređenja radi, u 2018. i 2017. godini najniži dodeljeni iznosi po projektu bili su po 20 hiljada dinara. Ministarstvo kulture i informisanja u 2019. godini nije imalo nijednu primedbu na rešenje o raspodeli sredstava za finansiranje medija, za razliku od 2018. kada je primedbi bilo tri i 2017. godine, kada je Ministarstvo kulture i informisanja imalo jednu primedbu. Na tekstove konkursa Ministarstvo je 2019. imalo mnogo manje primedbi nego prethodnih godina - svega dve, u odnosu na 2018. Kada je bilo 13 primedbi na tekst i 2017. -43 primedbe.

6. Opis stanja: Savet za štampu

Prema raspoloživim podacima, tokom 2019. godine ukupno je **139 organa lokalne samouprave raspisalo konkurs**. U skladu sa podacima Saveta za štampu za 2019. godinu, u periodu od 24.01.2019. do 28.10.2019. primljeno je 94 upita za 1,074 medija od strane različitih lokalnih samouprava. Treba imati u vidu da je ova 94 upita ukupno **poslalo 84 različita organa** i tražilo informacije, s obzirom da su neke od lokalnih samouprava tražile informacije po nekoliko puta za isti ili više različitih konkursa. Ono što se može videti iz upita koje su poslali nadležni organi jeste i da oni često izlistaju sve medije koji su se prijavili na konkurs i bez obzira da li Savet za štampu nad njima ima nadležnost ili ne. Stoga gore navedeni broj od 1,074 medija takođe uključuje i elektronske medije (radio i TV stanice) nad kojima Savet za štampu nema nadležnost. Od ukupnog broja lokalnih samouprava koje su raspisale konkurs 55 lokalnih samouprava nije poslalo nikakav upit, niti tražilo podatke od Saveta. Kompletne tabele sa podacima o upitima nalaze se u [Dodatku](#) ovog dokumenta.

Takođe, treba uzeti u obzir i nadležnost Saveta za štampu, koja se odnosi isključivo na štampane, onlajn medije i novinske agencije, pa postoji mogućnost da se na neki od konkursa koje je raspisalo ovih 55 organa nisu ni prijavili mediji nad kojima Savet za štampu ima nadležnost, pa zato nije ni postojala potreba da se podaci i traže.

Pored lokalnih samouprava, koje su predmet ovog istraživanja, AP Vojvodina - Sekretarijat za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama i Ministarstvo kulture i informisanja su takođe raspisale konkurse tokom 2019. godine. Njih ćemo takođe pomenuti u posebnom delu, jer nam daju potpuniju sliku stanja svih konkursa u 2019. godini.

7. Komparativna analiza

Imajući u vidu da su informacije za potrebe ovog istraživanja dobijene posredno, te da iz raznih razloga postoje propusti, napominjemo da ne možemo da budemo u potpunosti sigurni da su svi podaci apsolutno tačni, ali svakako mogu da daju okvirnu sliku stanja. Prilikom ukrštanja podataka Saveta za štampu i Baze ["Finansiranje medija"](#), koju vodi UNS, kao i javno raspoloživih informacija za 2019. godinu, mogli smo da dođemo do sledećih zaključaka.

Osnovni nalazi

Osnovni nalaz ovog istraživanja je da su mediji koji su kršili kodeks dobijali sredstva na konkursima. Ne postoje precizni podaci u kojoj meri se ocenjivao kriterijum propisan

Pravilnikom, koji se odnosi na izrečene mere od strane Saveta za štampu zbog kršenja profesionalnih i etičkih standarda, ali smo ipak uspeali da pronađemo nekoliko primera.

Međutim, pre nego što pređemo na analizu ocenjivanja kriterijuma, bitno je prikazati na koji način ovaj proces dodele sredstava na projektima funkcioniše i koja je uloga Saveta za štampu.

U ovom istraživanju su uzeti u obzir samo mediji koji su se našli u četvrtom koraku, tj. u odgovorima Saveta za štampu koji su poslani lokalnim samoupravama, tačnije komisijama koje razmatraju predloge projekata. Stoga, mediji koji su se našli u odgovorima Saveta za štampu, tj. koji su kršili Kodeks novinara Srbije u poslednjih godinu dana od kada su traženi upiti od Saveta za štampu, ukupno su aplicirali i bili predmet 86 konkursa i to pred 41 različitim lokalnom samoupravom tokom 2019. godine.

Kada govorimo o medijima koju su aplicirali na navedenih 86 konkursa, u pitanju su sledeći mediji: Afera, Alo, EPančevo, Glas Zapadne Srbije, Informer, Kurir, Ozonpress, Republika.rs, Srbija Danas i Večernje novosti. Navedeni mediji su ukupno dobili 56 projekata. Međutim, 30 projekata je odbijeno iz različitih razloga, ali je zanimljivo da samo u tri slučaja postoji jasno obrazloženje da su ovi projekti odbijeni zbog izrečenih mera pred Savetom za štampu, što se može videti u nastavku.

Ipak, treba uzeti u obzir broj izrečenih mera u određenom vremenskom periodu i činjenicu da su određeni mediji ispunili svoju obavezu i objavili odluke Saveta za štampu i tako donekle popravili svoju praksu nakon što im je Savet za štampu izrekao mere. Zbog toga smatramo da je u svetlu dodele novca na konkursima neophodno imati uvid u broj prekršaja Kodeksa, kao i napraviti razliku između medija koji su nastavili sa neetičnim izveštavanjem i onih koji su se na neki način poboljšali.

Mediji koji su uzeli u obzir odluke Saveta za štampu

Naziv medija	Broj prekršaja po konkursu	Prihvacena nadležnost	Broj objavljenih odluka	Dobijena sredstva
Alo	Bajina Bašta - 2 Beograd - 4		1	
Ozonpress	Čačak, Čajetina, Ivanjica, Kosjerić - 1		1	
Srbija Danas	Alibunar, Apatin, Kikinda, Kovačica, Kovin, Mali Zvornik, Novi Bečej, Opovo, Pančevo, Plandište, Ruma, Smederevo, Sombor, Subotica, Zrenjanin - 1		1	
Večernje novosti	Beograd, Čajetina, Kikinda, Lazarevac, Niš, Pančevo, Piroć, Raška, Ruma, Smederevo, Sombor, Stara Pazova, Subotica, Trstenik, Zrenjanin - 1		1	

U tabeli iznad se može videti da su navedeni mediji koji su dobili sredstva imali mali broj prekršaja i da su uglavnom objavljivali odluke, **sa izuzetkom medija Alo, koji je objavio samo jednu od šest odluka o kršenju Kodeksa** koje mu je izrekao Savet za štampu. Svi navedeni mediji su prihvatili nadležnost Saveta za štampu, što ih automatski obavezuje da objavljuju odluke.

Mediji koji nisu uzeli u obzir odluke Saveta za štampu

Naziv medija	Broj prekršaja po konkursu	Prihvaćena nadležnost	Broj objavljenih odluka/opomena	Dobijena sredstva
Afera	Bor - 1	●	0	●
E Pančevo	Alibunar, Bela Crkva, Kovin, Opovo, Pančevo, Plandište, Kovačica - 4 Kovačica - 9	●	0	●
Glas Zapadne Srbije	Bajina Bešta, Čačak, Gornji Milanovac, Ivanjica, Nova Varoš, Požega, Priboj, Prijepolje, Užice - 2	●	0	●
Informer	Beograd, Kikinda, Kovačica, Kraljevo, Nova Varoš, Pančevo, Ruma, Sombor, Subotica, Užice, Zrenjanin - 5 Priboj, Stara Pazova - 4	●	0	●
Kurir	Beograd, Bor, Lazarevac, Odžaci, Pančevo, Ruma, Sremska Mitrovica, Subotica, Trstenik, Vrbas - 1	●	0	●
Republika.rs	Kikinda, Kovačica, Kovin, Opovo, Plandište, Priboj, Sombor - 2 Kraljevo, Nova Varoš, Pančevo, Smederevo, Subotica, Užice - 2	●	0	●

U ovoj tabeli se može videti malo drugačija situacija - mediji uglavnom nisu prihvatili nadležnost Saveta za štampu, sa izuzetkom Kurira, pa im se stoga izriču opomene koje nemaju obavezu da objavljuju. Posebno se može videti da kod medija ePančevo i Infomer postoji kontinuitet u kršenju Kodeksa, ali i da ovi mediji dobijaju sredstva na brojnim konkursima.

Ono što je takođe bitno analizirati su i informacije koliko projekata je svaki medij dobio, kao i koliki iznosi su im dodeljivani na tim projektima.

Na grafikonu iznad se jasno može videti koliko je ukupno koji medij dobio projekata na svim konkursima tokom 2019. Isto tako, bitno je uzeti u obzir i ukupne novčane iznose na dobijenim projektima, što se može videti na grafikonu ispod.

Analizom podataka iz ovih grafikona se može videti da je recimo medij Afera aplicirao na jednom konkursu i dobio iznos od 400.000 dinara, dok je Alo aplicirao na dva konkursa i dobio 5.900.000 dinara. Portal ePančevo je dobio ubedljivo najviše sredstava - 8.660.000 dinara - raspoređenih na ukupno šest projekata. Takođe, Informer je realizovao 11 projekata sa ukupnom sumom od 5.500.000 dinara.

Pojedinačni primeri

Prilikom razmatranja projekata konkursna komisija sastavlja obrazloženi predlog na osnovu kojeg se donosi rešenje o dodeli sredstava. Nažalost, mi smo imali uvid uglavnom u rešenja o dodeli sredstava gde se najčešće uopšte ne spominju kriterijumi privrženosti profesionalnim i etičkim medijskim standardima (propisani članom 18 Pravilnika stav 1 tačka 2) ili se uopšteno pomene čl. 18 stav 1 Pravilnika koji, pored privrženosti profesionalnim i etičkim medijskim standardima, uključuje i kriterijum ostvarivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja. Tek u pojedinim rešenjima se navodi samo uopšteno da su ispunjeni kriterijumi iz člana 18 stav 1 Pravilnika. Jedino što možemo da pretpostavimo da više informacija na ovu temu možda postoji upravo u obrazloženim predlozima komisija na osnovu kojih se donose konačna rešenja o dodeli sredstava, gde su detaljnije obrazlagani kriterijumi. Kao i uvek, postoje izuzeci, pa smo mogli da pronađemo kako loše tako i dobre primere.

Loše prakse

U [rešenju o raspodeli sredstava Opštine Kovačica](#), mediju ePančevo dodeljena su sredstva u iznosu od 1.960.000 dinara, nigde ne uzimajući u obzir da je ovaj medij prekršio Kodeks novinara Srbije čak devet puta, sa četiri prekršaja u martu i pet prekršaja u junu 2019. godine.

Slično je i sa [rešenjem o raspodeli sredstava Grada Beograda](#), koji je dodelio dnevnim novinama "Alo" d.o.o, Beograd 5.500.000 dinara za projekat "Volim Beograd". U rešenju se ne spominje da je medij Alo pred Savetom za štampu imao ukupno četiri prekršaja (dva prekršaja u maju 2018, jedan prekršaj u junu 2018. i jedan prekršaj u novembru 2018).

Obe lokalne samouprave tražile su od Saveta za štampu informacije o pomenutim medijima i dobile su precizne odgovore.

Dobre prakse

Uspeli smo da pronađemo i nekoliko svetlih primera gde navedeni mediji nisu dobili sredstva upravo zbog neispunjavanja kriterijuma privrženosti profesionalnim i etičkim medijskim standardima. Tako [Grad Kraljevo](#), u obrazloženju zašto podnosilac projekta "INFO IT MEDIA DOO Beograd" nije dobio novčana sredstva kao razlog navodi to što bi se projekat realizovao putem medija Informer, kome su u proteklih godinu dana izrečene javne opomene od strane Saveta za štampu.

9. ИНФО ИТ МЕДИА ДОО БЕОГРАД, из Београда за пројекат „Упознајте општине и градове у Србији, Краљево – процват града од Видовдана“.

Комисија сматра да пројекат не испуњава критеријуме Конкурса, јер је у конкурсној пријави наведено да ће медијски садржај бити реализован путем медија којем су у протеклих годину дана изречене јавне опомене од стране Савета за штампу. Комисија због горе наведеног предлаже да се пројекат не подржи.

U rešenju o raspodeli novčanih sredstava [Opštine Vrbas](#), navodi se da projekat Adria medija grupe, koji bi se realizovao preko medija Kurir, jeste u skladu sa kriterijumom iz člana 18 stava 2 Pravilnika, odnosno merom pružanja veće garancije privrženosti profesionalnim i etičkim standardima, međutim, navodi se i da je učesniku konkursa izrečena mera od strane Saveta za štampu, te da Kurir tu odluku nije objavio. Takođe, kako se u rešenju navodi, podnosilac projekta u konkursnoj dokumentaciji nije dostavio dokaz da su nakon izricanja mera preduzete aktivnosti da se sličan slučaj neće ponoviti, te da projekat iz tih razloga neće dobiti novčana sredstva.

11. Подносилац пријаве, Адриа медиа група ДОО Београд, медији преко којих ће се реализовати пројекат лист *Курир*, Влајковићева 8, Београд конкурисао је са предлогом пројекта „Врбас- општина за мене“, укупна вредност пројекта је 1.554.000,00 динара, од чега су 794.000,00 динара средства подносиоца пријаве, а 760.000,00 динара средства за која се аплицира из буџета јединице локалне самоуправе. Наведени пројекат је у складу са наменом средстава из Јавног позива и у складу је са критеријумом из члана 18. став 2. Правилника, и то: мером пружања веће гаранције привржености професионалним и етичким медијским стандардима.

12

Међутим, пројекат у целости не испуњава критеријум из члана 18. став. 1 тачка 2. алинеја 1. и став 2. тачка 1. и тачка 2 Правилника о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања. Наиме, у пројекту усклађеност планираних активности са циљевима и очекиваним резултатима није на потребном нивоу, а према допису Савета за штампу од 04.07.2019, године учеснику конкурса је изречена мера од старне Савета за штампу и да лист није ту одлуку објавио. Подносилац пројекта Адриа медиа груп доо Београд у својој конкурсној документацији није доставила доказ да су након изрицања мера предузете активности да се сличан случај неће поновити. Из наведених разлога, предлог је да се пројекат не подржи.

[Opština Pirot u svom rešenju](#) о raspodeli sredstava директно наводи да, на основу података Савета за штампу о кршењу новинарског кодекса, пројекат дневног листа *Večernje novosti* није ни ушао у разматрање за raspodelu novčanih sredstava.

На основу података Савета за штампу, због кршења новинарског кодекса, у конкуренцију за raspodelu sredstava није ушао пројекат **Дневног листа „Вечерње новости“**, тако да је комисија расправљала о укупно 43 пројекта.

Zbunjujuće prakse

У решењу о raspodeli sredstava medijima [Opštine Kosjerić Ozonpressu](#), наводи се да је пројекат овог медија у складу са мером пружања веће гаранције привржености професионалним и етичким стандардима, што се може тумачити да испуњава критеријум. Међутим, на крају образложења се наводи и да су *Ozonpressu* изречене мере од стране Савета за штампу, те да нема доказа да су преузете активности које гарантују да се сличан случај не би поновио. Овај пример је јако контрадикторан и правним тумачењем се не може извести јасан закључак зашто тачно је овај пројекат одбијен.

13. „Озон медија“ д.о.о., адреса: Трг устанка 2-6, 32000 Чачак са пројектом „Млади Косјерића и психоактивне супстанце“;

Образложење: Наведени пројекат је у складу са наменом средстава из Јавног позива и у складу је са критеријумом из члана 18. став 2. Правилника, и то: мером пружања веће гаранције привржености професионалним и етичким медијским стандардима.

Међутим, пројекат у целости не испуњава критеријум из члана 18. став 1. Правилника и то: мере у којој је предложена пројектна активност подобна да оствари јавни интерес у области јавног информисања. Пројекат, наиме, није усклађен са чланом 18. став 1. тачка 1. алинеја 2., тачка 2. алинеја 2. и 5., тачка 4. алинеја 2., став 2. тачке 1. и 2. Правилника. Наиме, реализација пројекта не доноси остваривање намене конкурса, у пројекту нема извесности значајног степена утицаја пројекта на квалитет информисања циљне групе, нема извесности значајног степена развојне и финансијске одрживости пројекта и економске оправданости предлога буџета у односу на циљ и пројектне активности, апликанту су изречене мере од Савета за штампу, а нема доказа о томе да су након изрицања казни предузете активности које гарантују да се сличан случај неће поновити.

Slučaj Ministarstva kulture i informisanja i AP Vojvodine

Kao što smo gore napomenuli, ovde su analizirane isključivo lokalne samopupearve. Pored njih, bitno je spomenuti i konkurse Ministarstva kulture i informisanja i AP Vojvodine - Sekretarijata za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama.

Zahtev koji je poslalo Ministarstvo kulture i informisanja bio je blanko, tj. nije poslao spisak medija koji su se prijavili na konkurs, već su tražene od Saveta za štampu informacije koji su sve mediji prekršili Kodeks novinara Srbije u prethodnih godinu dana. U skladu sa zahtevom, Savet za štampu je naveo ukupno 24 medija koji su prekršili kodeks u prethodnih godinu dana. Ministarstvo kulture i informisanja raspisalo je [dva konkursa](#), prvi 14.04.2019. i drugi 10.12.2019. Konkursi koji su raspisani su podeljeni u devet celina prema formi medija i vrsti sadržaja. Zahtev koji je poslao od strane Ministarstva kulture i informisanja se odnosio na konkurs raspisan 14.04.2019. Ukrštanjem informacija mogli smo da dođemo do zaključka da su Ozonpress (400.000 dinara), Takovske novine (400.000 dinara) i Večernje novosti (1.995.000 dinara) dobili sredstva na konkursu, iako su pred Savetom za štampu bile donete odluke da su ti mediji prekršili Kodeks novinara Srbije.

Takođe, zanimljivo je da privredno društvo Adria Media Group doo Beograd nije dobilo projekat za svoj medij Kurir u traženom iznosu od 1.500.000 RSD, upravo zbog neispunjavanja kriterijuma pružanja veće garancije privrženosti profesionalnim i etičkim standardima.

13.	Београд	Adria Media Group д.о.о. Београд	Лепота различитост и	Документација подносиоца је комплетна и пристигла је у траженом року. Укупна вредност пројекта је 2.958.000,00 динара.
-----	---------	----------------------------------	----------------------	--

48

Р.Б.	МЕСТО	ПОДНОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	НАЗИВ ПРОЈЕКТА	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ
				<p>Подносилац је предложио суфинансирање пројекта у износу од 1.500.000,00 динара, што не прелази 80% вредности пројекта, нити износе утврђене јавним позивом којим је расписан Конкурс.</p> <p>Пројектом је планирана израда медијских садржаја у циљу подизања свести грађана Србије о условима живота, рада и културе припадника ромске националне мањине. Планирано је да се пројекат реализује преко дневних новина <i>Курир: најутицајније дневне новине Балкана</i>. Медиј на коме је предвиђено емитовање садржаја не испуњава критеријум мера пружања веће гаранције привржености професионалним и етичким стандардима.</p>

* [Konkurs Ministarstva kulture i informisanja](#) i [Rešenje o dodeli sredstava](#)

Bitno je napomenuti da su Kurir, Ozonpress, Večernje novosti i Takovske novine po jednom prekršile Kodeks u prethodnoj godini. Posebno je napomenuto u izveštaju Saveta za štampu da su Večernje novosti i Ozonpress objavili odluke Saveta za štampu, što je dokaz o tome da su nakon izricanja mere mediji preduzeli određene aktivnosti, a upravo je to jedan od kriterijuma koji se ocenjuje prema Pravilniku, što svakako treba imati na umu prilikom analize ovih podataka.

Dva zahteva poslata su od strane AP Vojvodine - Sekretarijata za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama. Konkursi su raspisani 19.03.2019. i 19.09.20219. godine. Sekretarijat je Savetu za štampu poslao upite za 50 medija za konkurs iz marta i upite za 23 medija za konkurs u septembru 2019. Nijedan od 23 medija za koja je poslat upit za konkurs iz septembra nije prekršio Kodeks novinara Srbije. Jedino su Večernje novosti prekršile Kodeks novinara Srbije i to jednom, kao što

smo gore mogli da vidimo. Sekretarijat Večernjim novostima nije dodelio sredstva na konkursu, ali ne zbog kršenja profesionalnih standarda već zato što projektne aktivnosti nisu podobne da ostvare javni interes u oblasti javnog informisanja.

24. НИД Компанија новости ад, Београд, Трг Николе Пашића 7, издавач медија ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Пројекат „Приче из равнице“ је у складу са наменом средстава из Јавног конкурса, али није у целини усклађен са првим критеријумом из члана 18. ст. 1. Правилника о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања („Сл. гласник РС“, бр. 16/16 и 8/17): „мера у којој је пројектна активност подобна да оствари јавни интерес у области јавног информисања“.

Пројекат, наиме, није усклађен са чланом 18. став 2. тачка 1. алинеје 3. и 5. и тачка 2. алинеја 3. Правилника о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања.

* [Konkurs AP Vojvodine](#) i [Rešenje o dodeli sredstava](#)

8. Preporuke

Pošto je prethodna analiza preduzeta tek kao osnovni korak ka razumevanju sufinansiranja medijskih sadržaja radi ostvarivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja, napominjemo da je u ovoj oblasti još uvek mnogo nedoumica, posebno kada je reč o samom sprovođenju konkursa i njihovoj realizaciji.

Sprovedeni konkursi ne daju pravu sliku poštovanja profesionalnih i etičkih standarda u štampanim i onlajn medijima, nad kojima Savet za štampu ima nadležnost. Razlozi za to mogu biti sledeći:

- Прихватање надлежности Савета за штампу, тј. део медија не прихвата надлежност и принципе саморегулације, што их не обавезује да објављују одлуке Комисије за жалбе;
- Механизми за подношење жалби Савету за штампу и питање овлашћења, односно ко може да поднесе жалбу. Trenutno postoje ograničenja ko može da podnese žalbu, to može biti osoba na koju se tekst odnosi, član Komisije za žalbe ili organizacije koja se bavi zaštitom ljudskih prava. Ukoliko bi se eventualno proširio krug ovlašćenih podnosilaca, moguće da bi bilo više slučajeva pred Savetom,
- Organi vlasti ne poštuju kriterijume iz Правилника i не траже информације од Савета за штампу;

- Čak i uz potpune informacije o prekršajima Kodeksa, organi vlasti i dalje tim medijima dodeljuju sredstva za sufinansiranje projekata bez valjanog obrazloženja.

Na osnovu toga, krug primene ovih kriterijuma se sužava iz tačke u tačku koju smo naveli. Upravo nam to i govore brojke da je u 2019. godini dodeljeno 2.395 projekata, a predmet našeg istraživanja bilo je 56 dobijenih projekata u 10 različitih medija.

Preporuke za donosiocce odluka:

- U obrazloženju rešenja je neophodno detaljno objasniti način primene kriterijuma iz čl. 18, st. 1, tač. 2 Pravilnika koji se odnose na kršenje profesionalnih i etičkih standarda kako bi ispunila svrha propisana Pravilnikom. Čak i ukoliko se donese odluka da se dodele sredstva mediju koji je prekršio Kodeks novinara Srbije, ista mora biti detaljno obrazložena;
- Prilikom slanja upita Savetu za štampu, neophodno je da organi vlasti navedu samo nazive medija u kojima će biti realizovan projekat.
- Neophodno je da prilikom izrade konkursne dokumentacije organ koji dodeljuje sredstva napravi jasnu vezu između podnosioca projekta, bio to izdavač ili drugo pravno lice koji podnosi predloge projekata radi objavljivanja u medijima, na način da se u dokumentaciji vidi u kom mediju će projekat biti realizovan. Na taj način bi bilo jasno u i svim dostupnim bazama u kom tačno mediju će biti realizovan projekat;
- Prilikom ocenjivanja kriterijuma koji se odnose na kršenje profesionalnih i etičkih standarda, komisije mogu da koriste javno dostupnu bazu Saveta za štampu na adresi zalbe.rs. Kroz opciju pretrage baze može se proveriti da li je određeni medij kršio Kodeks i videti pojedinosti svakog slučaja.

DODATAK

Br.	Lokalne samouprave koje su raspisale konkurse tokom 2019.
1	Ada
2	Aleksandrovac
3	Aleksinac
4	Alibunar
5	Apatin
6	Arandjelovac
7	Arilje
8	Babušnica
9	Bač
10	Bačka Palanka
11	Bačka Topola
12	Bački Petrovac
13	Bajina Bašta
14	Bečež
15	Bela Crkva
16	Bela Palanka
17	Beočin
18	Blace
19	Bogatić
20	Bojnik
21	Boljevac
22	Bor
23	Brus
24	Bujanovac
25	Čačak

26	Čajetina
27	Ćićevac
28	Čoka
29	Crna Trava
30	Ćuprija
31	Despotovac
32	Dimitrovgrad
33	Doljevac
34	Gornji Milanovac
35	Grad Beograd
36	Gradska opština Lazarevac
37	Gradska opština Mladenovac
38	Gradska opština Obrenovac
39	Inđija
40	Irig
41	Ivanjica
42	Jagodina
43	Kanjiža
44	Kikinda
45	Kladovo
46	Knić
47	Knjaževac
48	Koceljeva
49	Kosjerić
50	Kovačica
51	Kovin
52	Kraljevo
53	Krupanj
54	Kruševac
55	Kučevo

56	Kula
57	Kuršumlija
58	Lajkovac
59	Lebane
60	Leskovac
61	Ljubovija
62	Loznica
63	Majdanpek
64	Mali Iđoš
65	Mali Zvornik
66	Malo Crniće
67	Medveđa
68	Negotin
69	Niš
70	NIŠ – Gradska opština Crveni krst
71	NIŠ – Gradska opština Medijana
72	NIŠ – Gradska opština Pantelej
73	Nova Crnja
74	Nova Varoš
75	Novi Bečej
76	Novi Kneževac
77	Novi Pazar
78	Novi Sad
79	Odžaci
80	Opovo
81	Osečina
82	Pančevo
83	Paraćin
84	Pećinci
85	Petrovac

86	Pirot
87	Plandište
88	Požarevac
89	Požega
90	Preševo
91	Priboj
92	Prijepolje
93	Prokuplje
94	Raška
95	Ražanj
96	Rekovac
97	Ruma
98	Šabac
99	Sečanj
100	Senta
101	Šid
102	Smederevo
103	Smederevska Palanka
104	Sokobanja
105	Sombor
106	Srbobran
107	Sremska Mitrovica
108	Sremski Karlovci
109	Stara Pazova
110	Subotica
111	Surdulica
112	Svilajnac
113	Svrljig
114	Temerin
115	Titel

116	Topola
117	Trgovište
118	Trstenik
119	Tutin
120	Ub
121	Užice
122	Valjevo
123	Varvarin
124	Velika Plana
125	Veliko Gradište
126	Vladičin Han
127	Vladimirci
128	Vlasotince
129	Vranje
130	Vrbas
131	Vrnjačka Banja
132	Vršac
133	Žabalj
134	Žabari
135	Žagubica
136	Zaječar
137	Žitište
138	Žitorađa
139	Zrenjanin

Br.	Lokalne samouprave koje su tražile od podatke od Saveta za štampu - 84
1	Aleksandrovac
2	Alibunar
3	Apatin

4	Arilje
5	Bač
6	Bačka Palanka
7	Bački Petrovac
8	Bajina Bašta
9	Bela Crkva
10	Bela Palanka
11	Beočin
12	Blace
13	Bogatić
14	Bojnik
15	Bor
16	Čačak
17	Čajetina
18	Čoka
19	Crna Trava
20	Ćuprija
21	Despotovac
22	Doljevac
23	Gornji Milanovac
24	Beograd
25	Lazarevac
26	Inđija
27	Irig
28	Ivanjica
29	Kanjiža
30	Kikinda
31	Knić
32	Knjaževac
33	Koceljeva
34	Kosjerić

35	Kovačica
36	Kovin
37	Kraljevo
38	Krupanj
39	Kula
40	Kuršumlija
41	Leskovac
42	Ljubovija
43	Mali Iđoš
44	Mali Zvornik
45	Medveđa
46	Negotin
47	Niš
48	Nova Crnja
49	Nova Varoš
50	Novi Bečej
51	Odžaci
52	Opovo
53	Pančevo
54	Paraćin
55	Pećinci
56	Pirot
57	Plandište
58	Požega
59	Priboj
60	Prijepolje
61	Raška
62	Ruma
63	Smederevo
64	Sombor
65	Sremska Mitrovica

66	Sremski Karlovci
67	Stara Pazova
68	Subotica
69	Svilajnac
70	Svrljig
71	Temerin
72	Titel
73	Trstenik
74	Užice
75	Velika Plana
76	Veliko Gradište
77	Vladimirci
78	Vlasotince
79	Vranje
80	Vrbas
81	Vrnjačka Banja
82	Žabalj
83	Žitište
84	Zrenjanin

Br.	Lokalne samouprave koje nisu tražile informacije od Saveta za štampu - 55
1	Ada
2	Aleksinac
3	Arandjelovac
4	Babušnica
5	Bačka Topola
6	Bečej
7	Boljevac
8	Brus
9	Bujanovac

10	Ćićevac
11	Dimitrovgrad
12	Gradska opština Mladenovac
13	Gradska opština Obrenovac
14	Jagodina
15	Kladovo
16	Kruševac
17	Kučevo
18	Lajkovac
19	Lebane
20	Loznica
21	Majdanpek
22	Malo Crniće
23	NIŠ – Gradska opština Crveni krst
24	NIŠ – Gradska opština Medijana
25	NIŠ – Gradska opština Pantelej
26	Novi Kneževac
27	Novi Pazar
28	Novi Sad
29	Osečina
30	Petrovac
31	Požarevac
32	Preševo
33	Prokuplje
34	Ražanj
35	Rekovac
36	Šabac
37	Sečanj
38	Senta
39	Šid
40	Smederevska Palanka

41	Sokobanja
42	Srbobran
43	Surdulica
44	Topola
45	Trgovište
46	Tutin
47	Ub
48	Valjevo
49	Varvarin
50	Vladičin Han
51	Vršac
52	Žabari
53	Žagubica
54	Zaječar
55	Žitorađa